

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Néziratot nem adunk vissza

Előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona
Fél évre . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-uteza
1. sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdetésny,
nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tér-
fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyiltér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönbén minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A „Polgári Olvasókör“ ünnepe.

A rimaszombati polgárságnak ünnepe van. 60 éves jubileumát, alakulásának 60 éves évfordulóját ünnepli a „Polgári Olvasókör“, a rimaszombati polgári társadalom látható organuma s igazi megtestesítője.

60 év nagy idő, 60 éves multa visszatekinteni egy egyesület életében lélekemelő dolog, mert 60 év őrlő forgása, 60 év sokszor viharos szele s egy 60 éves élet annyiszor megújuló kritikája nem 60 szor, de százszor 60-szor zuzhat össze, söpörhet el vagy fojthat meg bármely társadalmi szövetkezést, még ha az a legbiztosabb alapon épült s még ha életbenmaradása a köz érdekében kívánatos is.

És ha az ily tömörülés egészségtelen, ingadozó talajon helyezkedett el, ha érdek ellentétben van azzal az anyaggal, azzal a társadalmi osztályal, melynek szervévé, faktorává készült, ha nem a köz javára működik vagy csak hajszálnyira is eltér attól az alaptól, attól a vezérlő motívumtól, mely kell, hogy alapja, éltetője legyen minden társadalmi szervezetnek, a szép, jó és igaz eszméjétől — akkor az a testület, ha nem halva született is, korai halált ér, lehet az alkotóknak egy félbenhagyott szándéka, egy csecsemő vagy ifju korában elhervadó, satnya szülött, de semmi esetre nem lehet egy 60 éves korában virágzó erejében levő, életerős, izmos szervezet, milyen ma a rimaszombati „Polgári Olvasókör“, melynek tagjai közt ott találjuk az ország egyik legelőkelőbb mágnása mellett e város legszerényebb iparosát s szellemi kiválóságaival együtt e város egész társadalmát akkor, mikor a mi kisvárosi társadalmi életünknek az olvasókörön kívül még két oly kiváló szerve is van, minő a Kaszinó és a Katholikus Olvasóegylet.

Kálnay Miklós s 81 társaé az érdem és a dicsőség, hogy 60 évvel ezelőtt megalakították e kört, Rábely Miklós s 315 társaé az, hogy fenntartják olyannak, a milyen ma.

A 60 éves mult az olvasókör emlékkönyvében van megírva, 60 éves akták gondos áttanulmányozása után készült az, s igazságot beszél el a 60 éves multról.

Megtudjuk ebből, hogy a 60 éves multnak nincsen lapja, mely piszkos volna vagy szennyet takarna; tiszta az mindenütt, igaz hazafiság tükröződik minden egyes lapján, mely volt egyszer fényesebb, mint máskor, de melyen eltitkolni, elrejtetni való nem volt sohasem.

Voltak dicsérői, voltak támadóí nem egyszer, de a kritikát állta mindig férfiasan, nem bukott el sohasem.

Ma örömnepet ül, örömnepet ül vele a város, melynek polgármestere a rendezőbizottság élén vesz részt ünnepében, ünnepel vele és benne a polgárság, melynek testéből való test, véreből való vér s ünnepel vele az egész rimaszombati társadalom, mely 60 év előtt ott örült bölcsőjénél s mely a hosszú 60 év alatt annyira összeforrt vele, hogy 316 főnyi létszámba beleillesztette minden rendű s minden rangú tagját

A rimaszombati társadalom együtt érzett mindig a Polgári olvasókörrel, nem mulasztott el egy alkalmat sem, hogy azt ne erősítse, ne fejleszse, mert látta, hogy az olvasókör nemes célt szolgál.

Mi mint a nyilvánosság organuma, a napi élet krónikása e tényt oda szögezzük s bizonyosságot teszünk arról, hogy a rimaszombati Polgári Olvasókör a rimaszombati polgárság e katexochén megtestesítője a rimaszombati társadalmi életnek oly szükséges oszlopa, hogy nélküle egészséges társadalmi élet nálunk nem existálhatna.

S azért szívünk egész melegével veszünk

részt mi is az olvasókör örömeiben s kívánjuk, hogy a rimaszombati Polgári Olvasókör e város társadalmi életének javára, a haza üdvére, saját tagjai szellemi fejlődésére soká, igen soká viruljon és éljen.

Legyen e Polgári Olvasókör a jövőben is — a mint volt eddig — a polgárság igazi otthona, mely vendégszeretőleg veszi be magába mindazokat, kik e kisvárosi társadalmi élet javítására, szépítésére munkálni akarnak, legyen békés szórakozó helye mindazoknak, kik a napi munkában elfáradva felkeresik szórakoztató termeit, legyen kulturális nevelő törekvéseivel, eddig is oly szépen sikerült felolvasásaival, színlelőadásaival, könyvtárával s olvasóasztalával a közönység nevelője s a másik két hasonló egylettel a Kaszinóval és kath. Olvasóegylettel együtt társadalmi életünk vezetője, mert ha ebbeli hivatását a jövőben is úgy teljesíti, mint a multban, ha működése megfelelő lesz a jövőben is a 60 éves multhoz, nemcsak a mi osztatlan tiszteletünk, hanem egész művelt társadalmunk együttérzése és támogató keze fogja erősíteni és segíteni nemes törekvéseiben s becsületes munkájában.

És üdvözlünkkel, ezen kívánságunkkal köszöntjük az olvasókört 60 éves jubileumi ünnepén.

Dr.

Dr. Löcherer Tamás ünneplése.

Szűkkörü s inkább házias jellegű, de lelkes és szép ünnepély keretében üdvözölte nov. hó 30-ikán a gömörvármegyei orvos-szövetség és orvos-gyógyszerész egyesület szeretve tisztelt elnökét, köz- és társadalmi életünk kiváló tagját: dr. Löcherer Tamást abból az alkalmából, hogy orvosi működésének 25-ik évét mult esztendőben töltötte be.

Közismert szerénységénél fogva minden zajosabb ünneplést elhárított magától s így be kellett érni azzal, hogy a rozsnyói közgyűlés jegyzőkönyvi kivonatát e napon küldöttségileg nyújtották át.

A küldöttséget dr. Meskó Miklós megyei t. főorvos vezette és tagjai voltak: dr. Fodor Béla, dr. Gaál Gusztáv, dr. Goldblatt Géza, dr. Gescheit József, dr. Heincz Hugó, dr. Kármán Aladár, Kishonthy József, dr. Kresz Gyula, dr. Kenyél János, dr. Lichtschein Adolf, dr. Pösch Dezső, Pösch Aladár, dr. Schwirján János, dr. Sigmund József, dr. Sailer Károly, dr. Tóth János és dr. Zehery István, mint vendégek: dr. Kovács Sebestyén Endre, kir. tan. hontmegyei és dr. Okolicsányi János nógrádmegyei főorvos, továbbá az ünnepelt rokonságából: Bornemisza László alispán, Lukács Géza főjegyző, Szakall Vince árvaszéki elnök, Ragályi Géza pénzügyi számvizsgáló és Szakall Kálmán százados.

Dr. Meskó Miklós az ünnepeltet e szavakkal üdvözölte:

Mélyen tisztelt Elnökünk! Kedves Barátom!

Őszi közgyűlésünk határozatához képest megjelentünk Előtted, hogy 25 évet meghaladott fáradhatatlan orvosi működésed ünneplése alkalmából üdvözöljünk.

Sajnos, nem rendelkezem azzal a szónoki képességgel, hogy sokévi közhasznú tevékenységedet megfelelő ékes szavakkal méltatni tudjam. De megkönyöriti feladatodat a tudat, hogy azzal érdeme szerint foglalkozni egy rövid felszólalás keretében nem is lehet.

Több mint 25 éve ugyanis, hogy a szenvedő emberiség szolgálatába léptél és hivatásodat teljes odaadással, minden tudásod és képzettséged érvényesítésével, sokszor nyugalmadat feláldozva a saját egészséged veszélyeztetésével, lelkiismeretes pontossággal teljesítetted.

20 éve már, hogy mint kórházi igazgató a vármegye egészségügyének kiváló szolgálatait teszel és a vezetésed alatt álló intézetet czéltudatos munkával s legjobb vidéki kórházak sorába emelted.

Csaknem 10 esztendeje annak, hogy a szegény elhagyott gyermekeket szeretetteljes gondozásodba fogadtad és mint a fehérkereszt egyesület, majd állami gyermekmenhely igazgató-főorvosa önzetlen fáradozással ezen intézményeket is büszkeségünkkel fejlesztetted, s ugyancsak annyi ideje, hogy egyesületünk és szövetségünk ügyeit, kartársaid iránt érzett őszinte jóindulattal és tapintattal párosult férfias erélyvel vezeted.

És e sokoldalú, egy egész ember munka- és akaraterejét igénylő elfoglaltságod mellett még mindig

szakítottál elég időt arra, hogy a társadalomnak is tevékeny és hasznos munkása lehess.

Jól tudjuk, hogy minden hűségűtől ment egyéniséged ezen érdemekre figyelmessé tenni senkit sem akart, mert magát ünnepeltetni nem kívánta, de a közegészségügyünk terén és a közéletben annyi üdvös alkotás hirdeti fáradságod nem ismerő kitartó munkáságodat, annyi szép és nemes tett dicsérei humanus emberbaráti érzésedet, hogy csak önmagunkat becsültük meg akkor, a mikor érdemeidet jegyzőkönyvileg megörökíteni határoztuk és irántad érzett őszinte tiszteletünk és nagybecsülésünknek legalább ez uton kifejezést adni kívántunk.

Midőn tehát e határozatot osztatlan elismerésünk zálogául kezdedbe adjuk, szívből kívánjuk, hogy vármegyénk egészségügyének és szenvedő embertársaid javára szerető családot és kartársaid őszinte öröme még soká igen soká ép erő és egészségben tölthesd be azt a nemes hivatást, a melyet negyedszázaddal ezelőtt életcéllal választottál.

Dr. Löcherer meghatva mondott köszönetet, s hangsúlyozva, hogy a kötelességteljesítést nem tartja érdemnek, igéri, hogy az orvos-gyógyszerész egyesület ügyei és kartársai érdekében ezután is mindenkor készségesen fog munkálni, s átvette a szép bőrkötésben foglalt díszes üdvözlő iratot, melyet a rozsnyói f. évi október 2-ikán tartott gyűlés jegyzőkönyvét tartalmazza, aláírva dr. Meskó Miklós alelnök, dr. Kármán Aladár titkár és hitelesítve dr. Pösch Dezső és dr. Sigmund József által.

A jegyzőkönyvi kivonat így hangzik:

A közgyűlés őszinte örömmel, egyhangú lelkesedéssel fogadja ez indítványt s bár a testületnek minden tagja tudja, hogy dr. Löcherer Tamás a külsőségeknek nem barátja, s mindenkor tapasztalt szerénységével nemcsak az ünneplések elől tér ki, de az elvitáztatlan és az ő sikeres működését fényesen igazoló érdemeket is elhárítani igyekszik, mégis megragadja az alkalmat, hogy negyedszázados orvosi működésének méltatásával meleg szeretetének, tiszteletének és nagybecsülésének kapcsán üdvözlétet és jókívánságait tolmácsolja.

Huszonöt évi orvosi idegőrlő munkásság, melyet csaknem teljes egészében a szenvedő emberiség szolgálatában végez az orvos — magában is méltó az elismerésre, de kétszeresen az, ha az orvos működése keretében közegészségügyi humanitárius és társadalmi intézményeket is oly ritka lelkiismeretességgel, ambícióval és munkaszeretettel szolgál, mint ezt a mi szeretve tisztelt elnökünk dr. Löcherer Tamás teszi.

A gondviselésnek hála — élő és közöttünk a sike-rek hosszú láncolatával működő férfuról lévén szó — banális volna dicsőítmuszokat zengeni az ő széleskörű működéséről, de ha olyan negyedszázados munkát akarunk méltatni, a melyet ő végzett s a melynek örökbecsű, maradandó intézmények köszönik létüket — lehetetlen megállapodni anélkül, hogy legalább főbb vonásokban ne emlékezzünk meg az ő tervszerű és alkotó működéséről.

Mint fiatal orvos került haza a fővárosi kórházakban szerzett tapasztalatokkal gyarapodva, telve becsügglyal, rögök pályája iránt való szeretettel, munkakedvvel és sok-sok kötelességtudással.

Csakhamar rokonszenves, kedvelt alakja lett társaséletünknek s mikor pályája első lépcsőjén az oszgyáni körorvosi állás betöltésével elhelyezkedett, a szenvedők serege már bizalommal kereste meg a fiatal orvost. — Mikor aztán dr. Szabó Samu igazgatása mellett a vármegyei közkórház létesítettett, dr. Löcherer Tamás elfoglalta a másodorvosi állást s itt már tág tere volt neki az önálló buvárkodásra s az önképzésre. Nyugodt lélekkel mondhatta el magáról, hogy az itt töltött idő nem is mult el télenységben. Dolgozott sokat fáradhatatlanul, a betegekkel szeliden, humanusan és bámulatos türelmesen bánt. E nemes tulajdonait még máig is változatlanul meg tudta őrizni. Mikor főnökét megyei tisztí főorvossá megválasztották, ő lett utódja az igazgató-főorvosi állásban s ez állást husz esztendő óta ma is az egész vármegye elismerése s a kórházban megfordult betegek hálája mellett tölti be. Azóta megyénk e kiváló egészségügyi intézménye hatalmas arányokban fejlődött s hogy ma az orvosi tudomány fejlődésével folyton lépést tartva — magas színvonalon áll, ebben a főérdem a mi tiszteletreméltó ünnepeltünké, ki minden tudásával fáradozik az intézmény modernizálásán. Igyekszik terjeszkedni, folyton munkálkodik azon, hogy a kórházban a betegeknek kényelmes — s a mennyire lehet, kellemes tartózkodást biztosíthasson. A fejlesztés első mozzanata volt: a fertőző és elmebetegosztály létesítése, ezt csakhamar követte a kerületi alsófokú bábaviskola létesítése az ő inieziatívájára megszerzett szomszédos nagytelken. Ez újabb intézmény vezetését is dicséretes és elismerésre méltó ambícióval látja el s az évente három 2—2 hónapos tanfolyamon, mely 1901. november 1-én vette

kezdését s melyben Gömör-, Nógrád-, Hont-, Zólyom- és Liptóvármegye községeinek kiküldött baba-tanulói vesznek részt, már eddig 16 tanfolyamon 299 születésnőt képezett ki a vármegyéknek. A tanfolyamok végén megtartani szokott képesítő vizsgákra a vármegyék főorvosai s a felettes egészségügyi hatóság mindig az elismerés superlativusaiban fejezik ki a dícséretét vele szemben. Elmondhatjuk, hogy ha abban a szerencsés helyzetben leszünk, hogy a nevezett öt vármegye minden községe el lesz látva tanult, megbízható szülésznővel — ebben a főérdem dr. Löcherer Tamást illeti meg.

A bábaiskola létesítése után az ő közbenjárása megszerezte a vármegye a másik szomszédos telket: a Jakovetz-félt, hol most már csinos és kényelmes gondnoki lakás épült.

Allandó gondoskodása tárgyát képezi a park művelése, rendezése, a kórház termeinek tisztántartása, a műtőszoba modern berendezése és felszerelése, úgy hogy ma már a kórházban minden műtetre nyugodt lélekkel vállalkozhatunk, mert az antisepsis mellett nagyban folyik a sterilizálás, nagy a rend, a tisztaság, s az egész kórház vízvezetékekkel és villanyvilágítással van felszerelve.

Szándékosan időztünk kissé hosszabb ideig a mi ünnepelt elnökünk közközhízi működésének méltatásánál, mert köztudomású, hogy az ő tevékenységének valódi színtere leginkább a kórház, melyet második otthonának tekint. Itt csendben elvonulva — már amennyire a beteg zaklatása engedi — tölti a nap legnagyobb részét folytonos lélek- és idegölő munkában. Itt végzi az adminisztratív munka mellett naponta az ambulanciát, vizsgálja a kórházi betegeket, operál, egyszóval mindenre kiterjedő figyelemmel és gondossággal, kiváló szakavatottsággal vezeti a kórházat, melyre, mint elsőrangú közegészségügyi intézményre a vármegye méltán büszke lehet.

Működésének másik, hasonlóan nagyfontosságú színtere az elhagyott gyermekek védelmére és megmentésére létesített *állami gyermekmenhely*, melynek köztudomás szerint egyik megalapítója s most igazgató főorvos.

A kik ismerik ez intézmény létrejöttét, tudják az előzményeket, azok önkéntlenül kalapot emelnek tisztelt ünnepeltünk előtt és az elismerés legmelegebb hangján szólhatnak a sisyphusi munkáról, melylyel ő fáradozott, fokozott lelkesedéssel dolgozott a szegény elhagyott gyermekek megmentése érdekében. A Gondúzóban néhány ágyval felszerelve megalakította a Fehér-kereszt egyület a „Lelenczházát”, melybe a gondozást magára vállalt orvos télen-nyáron, daczolva az idők viszontagságával, kijárt Tamásfalába, hogy az apróságok gondozását és fejlődését ellenőrizze s a betegeket gyógykezelje. Az ő nemes munkáján felbuzdulva segítségére siettek a nemes lelkű hölgyek s velük az egész társadalom, mely lehetővé tette, hogy a Fehér-kereszt egyület megismosodott s csakhamar a városban kapott csinos kis otthont szintén a dr. Löcherer Tamás közbenjárására. Néhány év alatt a fejlődés olyan dimenziókat öltött, hogy az intézmény immár szímanottevő lett, s mikor Széll Kálmán kormányelnök és belügyminiszter az állami gyermekmenhelyeket létesítette, a mi vezetőink közbenjárására Rimaszombat is kapott egy szép impozáns épületet s az intézmény élére állítottatott a gyermekvédelem terén már akkor nevezetes érdemeket szerzett igazgató-főorvos: Dr. Löcherer Tamás, ki most is vezeti ez intézményt bölcs tapintatával és az adminisztrációban való teljes jártassággal; dirigálja a 3 vármegyére (Gömör, Nógrád és Heves) 22 telepre terjedő intézményt, mely közel 800 elhagyott gyermeket gondoz.

De téved, aki azt hiszi, hogy most már miután az állam átvette a gyermekek gondozását, az igazgató főorvos is megnyugszik babárain.

Az ő körültekintő és előrelátó bölcsesége megtalálta az újabb forrást, melyből merítve jótékonyt gyakorolhat, s kezdeményezésére a Fehér-Kereszt egyület megalkotta a régi lelenczház helyén a *nyomorék és árva gyermekek* otthont, hol most is 12 gyermek van szakszerű és figyelmes gondozás alatt. — Kétségtelen, hogy ez a humánus és a nyomorék és teljesen árva gyermekek megmentésére alkotott intézmény idővel szintén nagyobb arányúvá lesz, s vármegyei jótékony intézményeink között méltó helyét foglalja el.

Es ha körültekintünk, látjuk és összegezhetjük, milyen hálás tér ma a gyermekvédelem nemes aegise alatt való működés. Mert hiszen annyi segédeszköz, annyi jótékony intézmény támogatja ezt a mozgalmat, hogy maholnap igazán nem volna szabad egyetlen gyermeknek sem elveszni, elzúlni. — A 6 évet betöltött elhagyott gyermek iskolába jár 12 éves koráig, azután 15 éves koráig a fiú mint iparos vagy kereskedő tanuló, a leány mint a cselédképző intézetből kiküldött cseléd vagy varróné any van állami gondozás alatt. A nyomorék gyermekek az új intézetben, a hülyék vagy epilepsiának megfelelő intézetben, a sebészeti betegek a menhely hatalmas palotájában, az egészségesek a különböző telepeken nyernekek gondozást.

* * *

Ezekben nagyjában vázolván a mi ünnepelt elnökünknek vármegyénk egészségügyi intézményei megalapítása, nagyarányú fejlesztése körül negyedszázadon át kifejtett munkásságát, tisztán állanak előttünk a nagy érdemek, melyekkel a 25 évi sikeres működés láncolata a közéletet kiérdemelte.

Csak felemlítjük a kép hűségéért, hogy a dr. Szabó Samu hosszú betegsége idején mint régi tb. főorvos a vármegyei tisztí főorvos, a törvényszéki és fogházorvosi teendőket lelkiismeretes pontossággal teljesítette, hogy társas és közéletünk minden komoly mozgalmában tevékeny szerepet visz; a koresolyázó együletnek hosszú ideig elnöke volt, a kaszinó választmányi tagja, a törvényhatóság és városi képviselőtestület tagja, a vármegyei muzeum egyület alelnöke stb. stb.

S ha irodalmi működéséről meg kell emlékeznünk, utalunk a mi évkönyveinkre, melyekben számos, nagy tudással, világosan, könnyen érthetően megírt értékes szakdolgozatai napvilágot láttak. A fővárosi orvosi lapokba már mint fiatal orvos nagy előszeretettel irt különösen sebészeti és szemészeti esetekről önálló dolgozatot. De talán legnagyobb figyelemmel dolgozta ki a vármegye monografiája részére a megye közegészségügyéről szóló fejezetet, mely annyira becses és maradandó alkotása, hogy azt a késő utódok is teljesen megbízható forrásmunkának tekinthetik, s élvezettel olvashatják.

Mikor a mi szeretve tisztelt elnökünk negyedszázados orvosi működését méltatjuk, nem először ismerjük el azt, hogy ő „primus inter pares”, és hogy ő működésével nemcsak a vármegye közönségének teljes tiszteletét, elismerését és nagybecsülését érdemli ki, hanem a mi osztalán szeretetünket és ragaszkodásunkat is. Nem csupán most ismerjük el azt, mert hiszen mikor az orvos-szövetség és orvosgyógyászati egyesület tisztújítása szokott lenni, — ugyan van-e közöttünk valaki, aki az elnöki szék betöltésénél másra gondolt volna, mint dr. Löcherer Tamásra, ki az orvosgyógyászati testület nimbuszát mindig ragyogó tisztaságban megőrizni igyekszik; ki a testületet önrizzel representálja, a kartársak érdekében sikra szálló jellemű férfiú.

Hosszú és buzgó titkári működése után 1898. évi január 9 én egyhangulag választották meg Rimaszombatban az akkor megalakult orvosszövetség elnökévé, majd 1898. május 23-án Rozsnyón az elhunyt Török János dr. helyébe az orvosgyógyászati egyesület elnökévé. Azóta a bizalom mindig egyhangulag felé irányul, mert tudja mindenki, hogy ő valóban hivatott az elnöki tiszt betöltésére. Láttuk, hogy értékes és tanulságos előadásai mellett másokkal szemben türelmes, itéletében igazságos, pártatlan és gondolkodásában nemes lélekbe valló.

Egyéni előnyeit és jó tulajdonságait orvosi működése terén is láthatjuk. Mint orvos nyugodt, komolyan meditáló, — ha kell — egészséges jó humorával vigasztaló.

Az orvos-szövetség és az egyesület ügyeit ünnepeltünk mindig meleg szeretettel karolja fel s veszi védelmébe ott a hol kell. Tesz-vesz, fáradozik sohasem laukadó munkakedvvel évek hosszú sora óta, az orvosi kar, különösen a körorvosok helyzete javításán, s a közegészségügy fellendítésén.

S ha e hosszú küzdelmes munkában elfáradna, a látszólagos sikertelenségnek olykor olykor elkedvetlenednék, új erőt, biztató reményeket meríthet a kartársak szeretetéből és rendíthetetlen bizalmából, mely ma is megnyilvánul abban, hogy a vármegyei orvos-szövetség és orvos-gyógyászati egyesület tagjai egy szívvel lélekkel és őszinte igaz lelkesedéssel üdvözlük most pályája ezen állomáshelyén, melyről nyugodt lélekkel és elégedetten tekinthet vissza a negyedszázados munkára s azt kívánjuk, hogy dr. Löcherer Tamást a Mindenható, a vármegye közegészségügyeinek javára és diszre, valamennyiünk őszinte öröme munkakedve és munkabírása teljességében még igen-igen sokáig tartsa meg!

Az ünnepély után a jubilans házában fényes ebéd volt, melyen dr. Meskó főorvos az ünnepelt szeretetre méltó feleségét, a figyelmes és gondos háziasszonyt, dr. Pósch Dezső pedig az orvosok nevében dr. Löcherer Tamást köszöntötte fel. Pósch Aladár a gyógyszerészek nevében emelt poharat az ünnepeltre, Bornemisza László alispán pedig az aranytiszta jellemű, nemesszívű és humanus gondolkodású jubilanszt éltette azzal, hogy vármegyei egészségügyi intézményeink fejlesztésében az ő hivatott alkotó erejére mégre sok feladat vár, melyek teljesítéséhez neki kitartást és lankadatlan munkakedvet kíván. Az ünnepelt ismét megköszönve a tapasztalt jóindulatot az orvosgyógyászati egyesület tagjait s a jelenlévő főorvosokat éltette.

Az ünnepelthez a nap folyamán számos üdvözlő távirat és levél is érkezett.

Városi közgyűlés

Rimaszombat város képviselőtestülete nov. 29-ikén dr. Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen az 1907. évi költségelirányzatot tárgyalták nagy érdeklődés mellett. Jelen voltak néhány tisztviselőn kívül: Baksay István, Bodor István, Boczkó Dániel, Barányi Gusztáv, Czinke István, Barna Imre, Ethey Frigyes, Grószinger Miksa, Jacsó Pál, dr. Kármán Aladár, Fekete Pál, dr. Löcherer Tamás, ifj. Lengyel Pál, Molnár József, Rónay Gyula, Samarjay János, Rábel Miklós, Szabó József (Kozma), Süteő István ifj., Szeman Endre, Singer S. Leo, Szabó István, Szomolnok Antal, Soós Ferencz, Tóth Béla, Türköly József, Varga István, dr. Zehery István.

Dr. Kovács László polgármester üdvözlővén a megjelenteket, a gyűlést megnyitja. Dr. Gyürky Pál főjegyző ismerteti általánosságban a jövő évi költségvetést mely a szükséglet összegében 242538 korona 49 fillérrel, tedezeti összegében 201163 kor. 73 fillérrel zárul. Hiány: 41374 kor. 76 fillér, melynek fedezetül szolgál: 1.) 43%-os közégi pótdadó: 40512 kor. 98 fillér és 14%-os mezőőr-bér pótdadó: 861 kor. 78 fillér.

A költségvetés reális voltát indokoló tanácsi jelentés felolvasása után ahhoz általánosságban dr. Löcherer Tamás szólalt fel, kinek mult évi indítványára történt az a helyes újítás, hogy most nem a régi alakban látott nyomdafestéket a költségvetés, hanem egészen elfogadható, könnyen kezelhető és gyorsan áttekinthető füzet alakban. Ő még mindig hiányosnak találja a költségvetést s úgy javasolja annak jövőben való megszerkesztését, hogy egy rovat illesztessék be, melyben a zárszámadás tételei is feltüntetve legyenek, hogy tudjuk, mit adunk ki az egyes címletek alatt az előző évben. Azonkívül a vagyoni leltár bemutatását is ajánlja a költségvetéssel együtt, hogy képet nyerhessünk arról: miye van tényleg a városnak.

Elnöklő polgármester ez okos és helyes indítványt elfogadhatónak és kivethetőnek tartja, bár a leltár: évi jelentésében egész terjedelmében ismertette van.

A közgyűlés dr. Löcherer indítványát egyhangulag elfogadta, mire a részletes tárgyalásra tértek át. A *szükséglet* ez:

- I. Adókra: 13371 kor. 58 fillér.
- II. Rendszeresítettek: 49945 kor. 88 fillér.
- III. Irodai szükségletekre: 2600 kor.
- IV. Fuvar-, napi- és tiszteltidjára: 800 kor.
- V. Ujjonozási költségekre: 300 kor.
- VI. Közégi épületek javítására, tisztogatásokra és tűzkárbiztosítási díjakra: 11992 kor. 18 fillér. — E pontnál nagyobb vita támadt a Széchenyi-kert és Tompa-tér rendben tartása előirányzatánál. Czinke István kifogásolja a szobor környékét, mert az el van hanyagolva, nem gondozza eléggé senki, a kerítés is rozsz, mert oda élő sövény kell, de nem fenyő. A városi kertész nagyon el van foglalva, tehát a rabokkal kellene öntözteni. A polgármester válaszában maga is elismeri, hogy a tér nincs rendben, aminek

egyrészt a kertész gondatlansága, másrészt a közönség tapintatlansága s végül a rendőri felügyelet hiánya az oka. Szeman Endre, Molnár József és dr. Löcherer Tamás felszólalása után a közgyűlés utasítja a polgármestert, hogy a városi kertésszel szemben — kire egyébként is sok panasz van — teljes eréllyel lépjen fel, s amennyiben kötelességét nem teljesítené, gondoskodjék a maga hatáskörében. A rendőrkapitány felhivatik, hogy a Tompa-téren és Erzsébet-téren állandóan éjjel-nappal egy-egy rendőr őrszem legyen.

VII. Utezak és terek tisztítására stb.: 9718 kor. 62 fillér állapított meg. — Itt Czinke István, Molnár József, Süteő István és Szabó István szólottak fel. Czinke a temető rendezését, Süteő a sírhelyek ártának osztályozását, Szabó a vágóhidhoz vezető ut javítását kívánja. Czinke a nappali seprés és a mosadéknak utczára kiöntése ellen kel ki, s hársfák ültetését javasolja. Dr. Löcherer gyermek-játszótér létesítését kívánja, Grószinger Miksa a csurgák tisztítását kéri elrendelni. Zehery István dr. helyesli a játszótér eszméjét, javasolja hogy a vízvezeték és a csatornázás törvének elkészítése végett a kormányt kérje fel a város. — A tétel elfogadtatott azzal, hogy a csurgák állandó felügyeletéről és tisztántartásáról a rendőrség lesz köteles gondoskodni, a mosadék kiöntöket szigorúan fogják büntetni, seprni csakis éjjel fognak, a Jánosi-utca külső részét is a város fogja seprtetni, a játszótér létesítésére a szépség-bizottság konkrét javaslatot fog tenni, s a csatornázás és vízvezeték kérdésében újra felírják a kormányhoz.

VIII. Iskolai czélokra: 17062 kor. 94 fillér.

IX. Rendőri kiadásokra: 24189 kor. — E tételnél Dr. Zehery István kifogásolta a villanyos világítás gyengeségét és azt, hogy éjjel sokszor koromsötét van. A felvilágosítást Molnár József és a polgármester megadták, s a mutatkozó baj orvosoltatni fog.

X. Gazdasági kiadásokra: 28634 kor. 88 fillér.

XI. Városi családok és szegényeknek: 921 korona.

XII. Terhelő adósságok és kamataira: 31541 kor. 88 fillér.

XIII. Rendkívüli kiadásokra: 32263 kor. 28 fillér. (Ebben foglaltatik az utcai burkolásra és járdaátjárók készítésére 2—2000 korona)

XIV. Előlegezésekre: 1950 kor.

XV. Vegyes és előre nem láthatókra 17247-25 kor.

B. Fedezet.

XVI. Készpénzmaradvány: 20151 kor. 07 fillér.

XVII. Ingatlan vagyon jövedelme: 106851 korona 60 fillér.

XVIII. Rogalé és más hasonló jogok jövedelméből: 24986 kor. 28 fillér.

XIX. Tökek és részvények jövedelme: 5612 k. 37 fill.

XX. Térítvényekből: 11975 kor. 01 fillér.

XXI. Vegyes és rendkívüliekből: 31587 korona 40 fillér.

Ezek a költségvetés főbb czimletei, melyeket a közgyűlés elfogadott többek hozzászólása után. Lapunk szük tere nem engedi most, hogy a felszólalásokat részletesen ismertetjük, csupán azt említjük meg, hogy ifj. Lengyel Pál kifogásolta, hogy a tisztviselők a város életében annyira fontos költségvetés tárgyalásánál nincsenek jelen.

A közgyűlésre kitűzött többi tárgy az idő előrehaladta folytán nem került szönyegre, s azok a kedden f. hó 4-én d. u. 1/23-kor tartandó közgyűlésen fognak tárgyalatni.

A diszközgyűlés epilógusa.

Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesületének választmányja nov. hó 22 én a Takarékpénztár tanácstermében ülést tartott. A rendes formák között összehívott ülésnek már az elején bizonyos ünnepies színt adott a tagok nagy számu megjelenése. Jelen voltak: Samarjay Jánosné elnök, Molnár Józsefné alelnök, dr. Marikovszky Istvánné igazgató, Abonyi Jánosné, dr. Baksay Dezsőné, Benedek Gyuláné, Bernáth Gyuláné, Csider Antalné, Czinke Istvánné, Eperjessy Józsefné, Ethey Aranka, Feketéne Oite Hedvig, Fülöp Beniné, Gede Istvánné, Geduly Gézáné, Kern Adolfné, Krizsó Tamásné, Lengyel Ivánné, dr. Lichtschein Adolfné, Loysch Ödönné, Szabó Károlyné, Széplaky Lajosné, Terhes Pálné, Tóth Béláné, dr. Veres Samuné, dr. Wallentinyi Dezsőné, dr. Zehery Istvánné, Baksay István kir. tan. titkár, Eperjessy József pénztáros, dr. Wallentinyi Dezső jegyző.

Szinte megdöbbenően siri csendben nyitotta meg az ülést Marikovszky Istvánné igazgató — szép szavakkal, szives szeretettel üdvözlővén a szép számban egybegyűlt választmányt. Csendes éljenzés. Feszült várakozás az arczokon, a villogó szép szemekben.

S ekkor feláll Abonyi Jánosné és a választmány nevében és megbízásából — belső felindulástól meghatva — nagyon szép beszédben tolmácsolja a választmány elismerését és háláját a lefolyt szép jubileumi ünnepségek gondos előkészítése és vezetéseért Samarjay Jánosné elnök, Molnár Józsefné alelnök és dr. Marikovszky Istvánné igazgató és a tisztikar többi tagja irányában. Szépen megokolt indítványára a választmány a buzgó elnökség és a tisztikar iránti őszinte elismerését és hálás köszönetét jegyzőkönyvében örökítette meg.

A váratlan és jóleső üdvözlést az elnökség nevében Samarjay Jánosné elnök köszönte meg talpraesett, kerek rögtönzéssel. Majd Baksay István kir. tan. titkár nagy-szabásu beszédben méltatja a kiváló elnökség érdemeit és mond köszönetet — fiatalos hévvel — a tisztikar nevében az elismerésért.

Olvastatván a jubiláris diszközgyűlésnek szakavatott tollal és nagy gondal megírt jegyzőkönyve, a választmány elnöki előterjesztésre dr. Kármán Aladár diszjegyzőnek teljes elismerést és jegyzőkönyvi köszönetet szavaz szép munkájáért és szives közreműködéséért. Ugyszintén jegyzőkönyvi hálás köszönetet mond mindazon hatóságoknak, testületeknek és azok képviselőinek, akik a nőegyesületet élőlőzővel, avagy írásban és sürgönyileg üdvözlötték. Ez utóbbiakkal a köszönet jegyzőkönyvi kivonatban közlendő.

Bornemisza Lászlóné alispánéknak a *disztagságot* szép szavakkal megköszönő levele, melyben biztosítja a választmányt, hogy „a jövőben is oda fog irányulni minden buzgalma, hogy a jótékony nőegylet örökvésit teljes szívvel elősegítse” — nagy örömmel jegyzőkönyvben örökített meg.

A jubileum alkalmából készült három remek képcsoport elhelyezéséről a választmány egyhangulag úgy intézkedett, hogy azok ideiglenes letétbe a vármegyei hatalmasan fellendülő kulturintézetbe a muzeumba helyezendők el. Addig, amíg a növegyesületnek megfelelő saját helyiségét nem díszíthetik.

Az igazgatói jelentésből az a pont, mely a műkedvelői színelőadás 847 korcra 92 fillérsnyi tiszta bevételéről szól, általános örömet keltett. Ezzel kapcsolatban a választmány a helybeli egyesült protestáns főgimnázium igazgatóságának a tornacsarnok szíves átengedéseért jegyzőkönyvi hálás köszönetét fejezte ki s egyben a főgimn. ifjúság „márcziusi zászló” alapjára 50 k.-t szavazott meg.

A Cselédeleányképző berendezéséről szóló igazgatói jelentés örvendetes tudomásul vétetett. A berendezés lelteri értéke 1450 kor. Holott az egyesület e célra csupán 1170 kor. 92 fillért költött. A különbözetért a választmány az igazgató meleg indítványára a páratlanul áldozatkész elnöknek *Samarjay János*nak jegyzőkönyvi hálás köszönetet mondott. A cselédeleányképzőnek ajándékozott varrógépért, valamint a műkedvelőknek küldött gyönyörű élővirág esakörért pedig öv. *Bánhidya István* né vál. tagnak fejezte ki hálás köszönetét. Jegyzőkönyvi köszönetet szavazott továbbá *Schwalb Nándor* főgimnáziumi tanárnak a művészi diszoklevél megrajzolásáért.

Olvastatván a helybeli állami elemi iskolák gondnokságának a „Napközi Otthon” felállítását kéri átirata, a választmány annak felállítását határozatilag kimondván, az előkészítéssel az elnökség bízott meg.

Elhatározta továbbá a választmány, hogy az árvák karácsonyfáját ez évben is december 21-én delután 5 órakor gyujtja fel a prot. főgimnázium tornacsarnokában.

Örömmel üdvözölte a választmány alapító tagjai sorában öv. *Mednyánszky Sándorné* (50 kor. Alsóvály), *Bernáth Istvánné* urnóket (40 kor. Budapest) és *Fáy Gyula* főispánt (50 kor.); reudes tagjai közt: *Belék Ivánné* (Alsóvály) dr. *Löcherer Tamás*, *Sáfrány Imréné*, *Stolcz Zsigmondné* és *Vall Józsefné* urnóket. Együttal *Kolbay Sándorné*, *Pásztory Gyuláné* és dr. *Wallentiny Dezsóné* nögyel. vál. tagoknak buzgóságáért elismerést és köszönetet szavazott.

Hálás örömmel fogadta a választmány azon igazgatói bejelentést is, hogy idb. *Institórisz Endre* ügyvéd és *Pásztory Gyula* főgimnáziumi tanár „névnapmegváltás” címűen 10—10 koronát adományoztak a „Napközi Otthon” javára.

Végül több folyamodvány kedvező elintézése után az ülés az elnökség lelkes éljenzése közben bezárult.

Kedves epilógusa volt a jubiláris diszközgyűlésnek és ünnepegeknek!

„A közel mult napokban örök emlékü és történelmi jelentőségű nagy nemzeti ünnepe volt ezer éves multu hazánknak. E magyar haza minden igaz gyermekének szívet az igaz öröm és honfiumi lelkesedés melengető tüze töltötte be, mert az idő méhe megszülte azt a nagy napot, a melyen a hazaszeretnek és szabadságnak legnagyobb apostola II-ik Rákóczi Ferencz nagyfejedelemének és bujdosó társainak majdnem 200 évig idegen földön porladt szent hamvai hazájébe pihenni, a vérel áztatott és megszentelt édes honi földbe pihenni.

Az ország népe impozáns módon, a nagyfejedelemhez méltóan avatta örömnapp napokká azon történelmi nevezetességű napokat, a melyeken a kurucz-kornak legendás vezéri: Rákóczi, Tökölyi, Beresényi, idegenben porladt bujdosó vitézi kétszázados számkivetés után visszajöttek annak a hazának földjébe pihenni, a melynek szabadságáért mindenüket, nagy javaikat, vérüket és életüket önzetlenül feláldozták.

A nemzet hálás kegyelete a hervadás korában tavaszszá varasolta a drága hamvak diadal útját, utját az éj sötétjében örömtűzekkel világította meg, koporsóikat a hála és kegyelet virágainak özőnével borította el, jelét adva annak, hogy a magyar nemzet nagyjairól nem feledkezik meg s mintegy varázsütésre egygyé lett, hogy lerója a hála és kegyelet adóját.

Az ország minden részén, ugy a délibábos rónán, mint hegyes-völgyes vidéken egyformán nyilatkozott meg e nagy napon a nemzet kegyelete. Október 29-én és 30-án harangok zugása és gyász isteni tiszteletek szolozmája hirdette szerte e hazában, hogy a magyar nemzet Felsőmagyarország szívében Kassán nagyfejedelemének II. Rákóczi Ferencznek és bujdosó társainak drága hamvait temeti.

Mi Gömör-Kishontvármegye községi és körjegyzői egyesületének tagjai sem mulasztathjuk el, hogy azon nagy napok jelentőségéről meg ne emlékezzünk.

Kifejezést óhajtunk mi is adni azon hódoló kegyeletünknek és hálás érzelmeinknek, a melyek honfiumi szívünket betöltötték azon nagy napok, nagy eseményeinek hatása alatt.

A nagy idők nagy férfiakat szülnek. Ezer éves multu történelmünk lapjain az önfeláldozó hazaszeretnek számtalan példával találkozunk, a Rákóczi-korszak azonban legendászerűen emelkedik és magaslik ki a történelmi nagy korszakok közül.

A hazáért és szabadságért mindenét feláldozó önfeláldozásnak e korszakbeli példái üstökösöként világítják be édes hazánk dicső történelmének lapjait.

Az elnyomatásnak és üldözéseknek szomorú korszaka volt az a gyászos idő, a mely a törökök leverése után következett a magyar nemzetre. Beborult az ég és a nemzet azt hívé, nem derül többé hajnal az örök éj után, de a magyarok Istene világot gyujtott a sötétben, eszmék világát, a melynek melegétől felhevült a kor és a nemzet felébredt. A gondviselés vezető, vezért adott a esüggédő nemzetbe. Egygyé lettek ujra, mint omló lavina, nagy eszmék, a haza és szabadságszeret deleje összegyurta őket, rájuk zudult a labancz szolgálékkü hada, rájuk szakadt a pokol, de ök helyüket állták hősiessen, emberül.

S mi lett a nagyfejedelem páratlanul álló önfeláldozásának jutalma? — egy megbélyegző törvénynek átoksulya és a számkivetés.

A nemzetek sorsát intéző gondviselésnek kegyelméből azonban ma már más világot élünk.

A közel mult nagy napoknak hatása alatt lelki és képelet-világom előtt elvonul a dicső Rákóczi-korszak, látni vélem a csaták tüzeiben titáni harezot vívó daliás kuruczokat; látni és hallani vélem, hogy a táborban a tárogatónak édesen kesergő bús hangja mellett hazájuk sorsán keseregnek. Hallani vélem a nemzet siralmát kesergő dalt.

Hej Rákóczi, Beresényi, Bezerédi Magyaroknak híres vezéri, Hová lettek, hová tűntek vitézi?

Itt vannak közöttünk! Eljötték haza az édes honi földbe pihenni. Nem bujdosók többé, az édes haza földje ölébe fogadta számkivetett, leghivebb fiait.

Elérkezett az a nagy idő, a melyet a nemzet hön óhajtott és csak sejtve remélt. Alkotmányos királyunk történelmi igazságszerete, nemzetébe vetett öszinte bizalma meghozta azt a történelmi nevezetességű időt, a melyben a szent hamvak végre a hálás haza földjébe jutottak.

A dicső nagy fejedelem és bujdosó társainak drága hamvai a szabad haza szabad földjében végre megtalálták örök nyugalmukat.

Nagy szellemük idehaza volt eddig is, a hazáért és szabadságért folytatott harezok tüzeiben betöltötte a sziveket, példát adott a magyarnak arra, hogy miként kell szeretnie a hazát s miként kell annak szabadságáért mindenét feláldoznia.

Dicső fejedelemünk nagy szelleme a csillagok felett mindenkor örködik sokat hányatott hazájának és nemzetének sorsa felett. A haza hozott szent hamvak a sulyos időkben legyenek nemzetünknek erőforrásai, míg Buda áll és magyar él e földön virrasszon azok felett a nemzet hálás emléke és kegyelete.

A nemzeti szabadság önzetlen bajnokainak magasztos, dicső példái pedig töltsek be e haza minden gyermekének szívet, akkor ezer éves multu hazánkat és nemzetünket mindenkor meg fogja segíteni a magyaroknak hatalmas Istene.

Mai számunkhoz mellékletként csatoljuk *Lév. I. Izsónak* az „Alkalmi könyvvásár” című *könyvjegyzékét*.

Hirek és vegyesek.

Főispánunk: *Fáy Gyula* november hó 29-én Budapesten volt a király előtt kihallgatáson, mikor is megköszönte a főispáni kinevezést.

Vármegyénk Andrassy szobrának leleplezési ünnepélyén. A f. hó 2-án néhai gróf Andrassy Gyula emlékének államköltségen a székes fővárosban emelt lovasszobornak Ó Felsége a király jelenlétében történelmi ünnepélyes leleplezésén vármegyénk is küldöttségileg képviselteti magát. A küldöttségben részt vesznek *Fáy Gyula* főispán vezetése mellett: *Bornemisza*

László alispán, *Himos László*, *Hevessy Bertalan*, *Ragályi Gyula*, báró *Ragályi-Balassa Ferencz*, *Lukács Géza* vármegyei főjegyző és dr. *Söldos Béla* vármegyei aljegyző.

Bornemisza Lászlóné kitüntetése. *Bornemisza Lászlóné*, „Fehér-kereszt” egyesületünk nagy-növü elnöknőjét újabb kitüntetés érte. A rozsnói nőegyesület mult hó 18-án tartott választmányi ülésén nagy lelkesedéssel és egyhangulag disztagijává választotta. Az erről szóló remek szavakkal megszerkesztett jegyzőkönyvet e napokban nyujtotta át az egyesület elnöknője *Varga Józsefné* egy küldöttség élén a kitüntettnek *Hámos Lászlóné* vendégszerető házában Berzétén.

Kinevezés. *Kabinyi Andor* pénzügyi tanácsos, a helybeli kir. pénzügyigazgatóság vezetője, ki csak nemrég kapta meg a kir. tanácsosi címet, most valóságos kir. tanácsossá nevezetett ki a VI-ik fizetési rangfokozatba való beosztással.

Előléptetés. A király dr. *Sarlay Sámuel* min. segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá léptette elő.

Nyugdíjazott katonatiszt. *Fábry Zoltán* honvédfőhadnagy, *Fábry János* kir. tan. fia — mint halljuk — nyugdíjaztatott.

A helybeli korcsolyázó egyesület választmánya folyó hó 8-ikán, (szombat ünnepnapon) d. e. 11 órakor a kaszinó társalgójában ülést tart.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Gömör-Kishontvármegyében a köhegyi anyakönyvi kerületbe *Bábai István* segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesé, a dobsinaiba dr. *Csermák Sándor* polgármestert anyakönyvvezetővé, a betléribe pedig *Breznai Károly* népiskolai tanítót anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

Eszküvő. Dr. *Lusztig Sándor* balogi körorvos november hó 27-én tartotta esküvőjét Szerencsen *Feuermann* Hermannel, *Feuermann* Róbert szép és művelt leányával.

Eljegyzés. *Urban Gusztáv* rimaszaluzsányi tanító eljegyezte *Földi Juliska* kisasszonyt, *Földi Béla* miskolci polgár leányát.

Szülésznek vizagája. A helybeli alsófokú kerületi bába-iskolában 30-án tartották meg a magyar nyelvű kurzust befejező vizgát, melyen dr. *Okolicsányi János* Nódrád megye, dr. *Kovács* Sebestyén Endre Hontmegye és dr. *Meskö* Miklós Gömör-megye főorvosa vett részt, az előadó dr. *Löcherer Tamás* főorvoson kívül. A vizgán 8 gömörmegei, 7 nógrádmegyei és 4 hontmegei növendék nyert képesítést. December 3-án, holnap megkezdődik a két hónapos tót tannyelvű kurzus.

A rozsnói polgármesteri állás. *Sziklay* Ede Rozsnó város érdemes polgármesterének szemévilága utóbbi időben annyira meggyöngült, hogy október hó óta szabadságon van. Mint bennünket Rozsnóról értesítenek, a 15 év óta példás szorgalommal működő polgármester állapota azóta se igen javul és így több mint valószínű, hogy nyugdíjba megy. — A város közönségének már két jelöltje is van a felelősségteljes állásra. Az intező körök egy része *Tomory Géza* garami főszolgabíró óhajtják, ki mint kötelesség tudásáról, pártatlan szigorúságáról és erélyességéről rátermett egyén, valóban megválasztása esetén felvirágoztatnák a most kissé fejlődésbe induló bányaváros elhanyagolt ügyeit. Emlegetik másodsorban még jelöltül, kinek igen tekintélyes pártja van, dr. *Pösch József* fiatal ügyvédet, ki ez idő szerint Rozsnó város tisztí ügyésze. Választásra azonban előreláthatólag legfeljebb márczius hóban kerülhet a sor.

Ferenczy István siremléke. Négy éve lesz tavaszszal, hogy Rimaszombat város nagynevű szülöttjének, *Ferenczy Istvánnak* kész munkái, vázlatai, szerzámai és más ereklyék öv. *Jánosdeák Andrásné* urnó ajándékozása folytán a szépművészeti muzeum tulajdonába mentek át. Az állam ennek fejében kötelezte [magát, hogy egy művészi kivitelű siremléket állít fel, mely alatt *Ferenczy István* esontjai nyugodni fognak. Budapesti tudósítónk felkereste *Strobl* szobrászművészt s meg kérdezte, hogy mennyire van eddig a tervezett emléke. *Strobl* tanár először is sajnálatát fejezte ki azon, hogy a rimaszombati ev. ref. presbitérium a *Ferenczy* igen díszes carrarai márványból tervezett szarkofágját nem engedni elhelyezni az itteni ref. templomban, mikor az ország első gyülekezetének birtokában levő budapesti kálvin-téri ref. templomban néhai *Andrassy Manó* gróf első nejeinek pompás márvány szobra még máig is ott látható. Mint értesültünk *Strobl* tanár javaslatára *Sándy Gyula* budapesti műépítész, a nagy művész rokona, most dolgozza ki az Erzsébet-téri református templom külső falában elhelyezendő márvány szarkofág tervét, melynek az eddigi megállapodás szerint legkésőbb jövő évi május hó végén teljesen el kell készülnie. *Strobl* mester reméli, hogy Rimaszombat városa méltó ünnepeket rendez abból az alkalmából, a mikor a m. kir. szobrászati mesteriskola növendékei által kifaragott szarkofágot nálunk leleplezik és hogy ezt egy pár nappal megelőzően *Ferenczy István* porait nagy vigyázattal exhumálják a régi temetőben az eddig jeltelen sírból. A különös gond a sír felásásánál már azért is szükséges, mert hazánk ezen első uttörő szobrász művésze tudvalevően egy önfaragta, nyolcz métermázsza sulyu domborművekkel ellátott márvány koporsóban nyugszik. Utolsó kívánsága szerint a márványkoporsón rajta fekszik legszebben sikerült szobra az *Eurydice*, melyet az 1847. évi rimaszombati tűzvészkor a műterem oltásához nem értő túzoltók agyon öntözték. minek folytán a mester búzkesége darabokra tört.

Elismérés. *Hagelbauer György* helybeli zenetanító egy szép indulót szerzett még a mult nyáron s azt *Ferdinand* bolgár fejedelemnek ajánlva bemutatta, s *Balog* el is játszotta zongorán. A sikerült darab a fejedelem és gyermekei tetszését rendkívül megnyerte s a partitúrát a fejedelem elküldette magának *Szofiába*. Most *Hagelbauer* a kabinetirodától hivatalos értesítést kapott, melyben a szép indulóért a fejedelem meleg hangu elismerését és köszönetét fejezi ki. A zeneszerző nyáron egy esinos mellűt kapott a fejedelemtől ajándékba.

Halálozások. *Stechlinszky Ignác* helybeli óras és ékszerész és családját mély gyászba döntötte 13 éves kedves kis leányának: *Arankának*, ki a polg. leányiskola növendéke volt; nov. 27-én hasihagyományba bekövetkezett elhunyt. A kis leány hült tetemét 29-én nagy részvét mellett temették el.

„Adjatok, adjatok, amit Isten adott!”

Nemesszivü emberbarátok!

Állami- és társadalmi általános érdek, hogy hazánk lakosságának minden, még a legmostohább viszonyok között élő néprétege is részesülhessen a mindennapi iskoláztatás áldásaiban,

Ezen humánus indokból társultak „az emberbaráti jótékonyosság kegyes gyakorlására” városunknak mindazon illetékes tényezői, a melyek mintegy hivatva vannak segítyt nyujtani ott, a hol a szükség a legégetőbb módon jelentkezik.

Rimaszombat városa és annak „jótékony nöegyete” az állami elemi iskola gondnoksága és tanító testülete figyelembe véve a vallás- és közoktatásügyi Miniszter urnak 13 449—1903 számú ily irányú leiratát, egyesült erővel

„Napközi Otthon”-t

szándékozik a szigorú téli idő tartamára, mindazon szegénysorsú gyermekek részére létesíteni, a kik Rimaszombat város messze pusztáiról kénytelenek a törvény rendelkezése szerint és jól felfogott saját érdekükben is mindennap rendszeren iskolába járni.

A jótékonycélú nemes intézmény gyámolítására nagylelkűen felajánlott pénzbeli avagy eleségüemü adományokat méltóztatassanak a nöegylet igazgatónöje, öv. *Marikovezky Istvánné* urnó öngnagságához, az állami elemi iskola helyiségében, bármely hétköznap d. e. 10 óratól 11 ig beszoalgáltatni, ki azt átvétel után hálás köszönettel nyugtatványozni fogja.

Legelső sorban is azon igen tisztelt birtokos urak részéről kérjük a becses támogatást, a kiknek pusztáiról, illetve tanyáiról bejáró gyermekek részesítettnek a tervezett jótéteményben.

Ezen kívül számitunk a helybeli pénzintézetek ismert áldozatkészségére, valamint a szegények sorsa iránt melegen érdeklődő nagyérdemű közönség hathatós támogatására is.

Rimaszombat, 1906. évi november hó.

Lukács Géza,
áll. elemi isk. gondnoksági elnök.

Samarjay Jánosné,
a „Nöegylet” elnöke.

Dr. Kovács László,
polgármester.

Dr. Wallentinyi Dezső,
a „Nöegylet” jegyzője.

Törköly József,
áll. elemi isk. igazgató.

Matolcsy Pál,
áll. elemi leány-isk. igazgató.

Községi és körjegyzői gyűlés.

A vármegye községi és körjegyzői egylete folyó hó 26-án a vármegyeház földszinti termében rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlés letárgyalta a változott viszonyok folytán módosított és ujra alkotott szabályrendeletét és az uj nyugdíjszabályzatát.

A gyűlés megemlékezett a közel mult napok nagy eseményeiről, a nagyfejedelem és bujdosó társai szent hamvainak hazahozataláról. *Bodnár Zoltán* alsósziklái körjegyző — az egylet nevében — emlékbeszédet tartott II. *Rákóczy* Ferencz fejedelemről és a kurucz-kornak legendás vezéréről.

Az egylet — a drága hamvak hazahozatala körül szerzett elévülhetetlen érdemeiért *Thaly Kálmán* országgyűlési képviselőt, a kurucz-kor fáradhatatlan kutatóját — távirati uton üdvözölte.

A közgyűlés a *Szokolay Nándor* elhalálozása folytán megüresedett egyleti alelnöki állásra egyhangulag *Weizer Károly* rimararhói körjegyzőt választotta meg.

Bodnár szép és hazafias emlékbeszédét itten közöljük:

Városunk egyik tekintélyes és kiterjedt rokonsággal bíró családját mély gyász érte. Ugyanis *Groó Vilmos* Csanádmegyei kir. tanfelügyelője, vármegyénk tanügyének hosszú időn lelkes és ügybuzgó vezetője nov. hó 30-ára virradó éjjel 63 éves korában Makón rövid betegeskedés után elhunyt, mély gyászba borítva családját, özvegyét: *Fábrgy Gizellát*, kivel hosszas idő óta élt zavartalan, boldog házasságban s egyetlen — szép képzettségű — fiát, dr. *Groó Béla* fiatal orvost. Életrajzi adataiból közöljük, hogy 1843. október 8-án született, s tanulmányai végzetével Németországban tanulmányutat tett. Hazatérve, *Eötvös József* báró a znióvárallyai állami tanítóképző szervezésével és igazgatásával bizta meg s s 1876-ban vármegyénk tanfelügyelőjévé nevezetett ki. Csaknem husz évi szolgálata alatt a magyar állameszme terjesztése érdekében, különösen az exponált vidéken, igen sokat fáradozott. Innen a budapesti állami tanítóképző intézetbe hívták meg tanárnak s két évi működés után Csanádvármegye népoktatásának élére állították. Irodalmilag is sokat munkálkodott, s műveivel a magyar népoktatásügy terén jelentékeny sikereket ért el. Csak rövid idő óta volt beteg, általános jólét közepette érte őt agyvérzés s a halál péntekre virradó éjjel megváltotta a szenvedésektől. Hült tetemeit ide szállítják és hétfőn (decz 3-án) d. u. 2 órakor fogják özv. *Bernáth Gyuláné* Erzsébet-téri lakásáról a helybeli sírkertbe örök nyugalomra kísélni. Az elhunytban *Fábrgy János* kir. tanácsos vejét, *Dr. Zehery Istváné*, *Kerekes Dezsóné*, *Bernáth Gyuláné*, *Fábrgy Géza* és *Fábrgy Zoltán* sógorukat gyászolják, s halála városunkban ószinte részvétet kelt.

Ruschányi Gyula borkereskedőt súlyos gyász érte, amennyiben neje *Uhrin Julia* november hó 30-án Budapesten, 23 éves korában hosszas betegség után meghalt. A korán elhunyt fiatal asszonyt vasárnap temetik.

Kengyel Lajos szuhai jegyzőt újabb csapás érte. Csak nemrég temette el két és fél éves *Lajos* fiát, most november hó 30-án *Ilonka* nevű egy éves kis leánya halt el. A mélyen sujtott szülők iránt ószinte részvéttel viseltetik a szuhavölgy lakossága. A kis leányt folyó hó elsején temették el nagy részvét mellett Nagyszuhán.

Örömművelés Klenócson. Szép ünnepély keretében szentelték fel november 25-én Klenócson a renovált ág. ev. templomot. A felszentelési aktust *Zelenka Pál* püspök képviselőjében *Gyürky Pál* főesperes végezte hat megjelent lelkész társával: *Hanesz Sámuel* tiszolczi, *Vansza János* rimafürészi, *Kolbenheyer József* nyustyai, *Banczik Sámuel* rimakokovai, *Hüvösvy Lajos* felsőpokrági és dr. *Argay György* klenóczi lelkészszel. — A lélekemelő ünnep d. e. 10 órakor kezdődött. — A templomot szintültig megtöltötte a közönség, melynek sorában ott voltak: *Dr. Szelényi Jenő*, *Dr. Hruska János*, *Aronffy Ernő*, *Szlovenczky Vilmos*, *Langhoffer Viktor*, *Klekner Kálmán*, *Kossuth Lajos*, *Mitske Gusztáv*, *Bihary Géza*, *Takács János* stb. — Az ünnepi program 18 pontból állt. Főleg magas szárnyalású, építő hatású volt a *Gyürky Pál* főesperes felszentelő beszéde és *Banczik Sámuel* kokovai lelkésznek gyönyörű ünnepi beszéde. A felszentelési aktus alatt a főesperes jobb- és baloldalán *Kolbenheyer József* és *Hanesz Sámuel* assisztáltak. — A felemelő szép örömművelés a templomban 1/2 órákig tartott. Azután *Dániel Gyula* vendéglőjében pompás közönség volt, melyen a nemes egyház mintegy 100 résztvevőt vendéglátott meg. A lelkes hangú felköszöntők egymást érték. — A közönség után fényesen sikerült táncmulatság volt.

Próba-bál. Mint mult számunkba jeleztük *Dobránszky János* helybeli táncmester nov. hó 24-én tartotta szokásos próbábálját, illetve táncvizsgáját. Ennek sikeréről ószintén csak a legjobbakat írhatjuk. A jelen voltak teljes meglepedésére és úgy a mesternek, valamint a növendékeknek dicséretére vált a sok szép alapos oktatás mellett tanuskodó táncz és a növendékek helyes magatartása. Különösen ki kell emelnünk a kör- és füzértáncokat, melyet hiba nélkül és gyönyörűen lejtettek az apróságok. Mindegyiken meglátszott, hogy a mester külön is foglalkozott velük és ily rövid idő alatt bámulatos haladást mutattak be. — Megérdemelte volna az est, hogy azon még többen is résztvettek volna.

Ritka vadászszerecsse. *Marton János* rimamurány-salgótarjáni főügyész nov. hó 25-én a Tamásfalai pagonyban tartott hajtóvadászatot egy szalonkát lőtt. — Fehér holló ilyenkor már nálunk a szalonka s ezért a szerencsés vadásznak sokan gratuláltak s keresik az okát, hogyan maradt itten a szalonka, mert többen is látták. A vadászat eredménye általában kedvező volt.

Kossuth-rumnak nincsen párja, magyar issza, magyar gyártja. Eredeti 1 literes, 1/2 és 1/4 literes palackokban kizárólag kapható: *Rimaszombaton Heksch Bertalan* úrnál.

Jubileumi bankett. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara negyedszázados jubileuma alkalmából a „Korona” szállóban tartandó diszebédre szóló részvételi jegyek f. évi december 4-ig bezárólag a Kamara hivatalában kaphatók. A részvételi jegy ára 8 korona.

Öngyilkos házaspár. *Varga András* itteni származás budapesti főpostai 2486-os számú levélhordó nov. hó 28-ikán feleségével együtt városunkba jött beteg atyja látogatására s másnap délelőtt kimentek a szabadkai erdőbe, itt először *Varga* lőtte halántékán forgópisztolyából az asszonyt, aztán önmagát lőtte szíven. Mindketten szörnyen haltak. *Vargának* a r. kapitányhoz intézett levele folytán délben kiment rendőrök a fa tövében egymás mellett fekvő két holtestet megtalálva, koporsóba helyezték s délután beszállították a kórház hullaházába. Tettük oka ismeretlen. Temetésük folyó hó 1-én ment végbe.

Agyonlőtte az apját. November hó 21-ikén megrendítő szerencsétlenség történt *Beje* községben. Ugyanis *Czókoly Pál* ottani lakos, ácsmester részeg állapotban kerülvén haza, fiával *Árpáddal* szóváltásba keveredett, miközben az apa baltát ragadva fiára rohant; a megtámadott 19 éves fiú kicsavarta apja kezéből a baltát, mire az előrántotta zsebében hordott revolverét és fiát lelővéssel fenyegette. Ez alatt dulakodás fejlődött ki az apa és fiú között a revolver elvételeért, miközben a töltött fegyver elsült s oly szerencsétlenül, hogy az apa a golyótlól szíven találva holtan esett össze. Az apagyilkos gyermek azonnal maga jelentkezett a tornallyai csendőrségnél.

Tűz. Nov. hó 29-én reggel 5—6 óra között rémes kongatás verte fel városunk lakosságát. Tűzet jeleztek az Erzsébet-téri *Ethey-féle* házban. Pár pillanat múlva nagy tömeg és a tűzoltóság termett a helyszínén. A tűz *Róth Géza* vaskereskedő pinczéjében keletkezett, hol egy hordó szurok gyuladt meg s erős, büzös füst tolt ki a pince ablakon. A lakók és szomszédok megijedtek, mert tudták, hogy robbanó folyadék is van a pinczében. Szerencsére azonban nagyobb baj nem történt, mert idejekorán elfojtották a tüzet. Elismeréssel kell megemlékeznünk egy helybeli kóményseprő segédéről, ki az első között érkezett és elszántan hatolt a pinczébe, utána pedig a tűzoltók. A kár jelentéktelen.

Kiadó bolthelyiség és lakás.

Erzsébet tér 25. számú bolthelyiség és emeleti lakás 1907. május 1-sejétől kiadó. Esetleg az egész ház és udvar eladó. Értekezhetni **Tóth Béla** építészszel. 2—3

Kiadó lakás.

Az **Andrássy-ut 1. szám** alatti házban **2 bolthelyiség** azonnal bérbeadó; — továbbá a **Kossuth Lajos-utca 41. számú ház** szabad kézből eladó. Értekezhetni: **Andrássy László** fényképész tulajdonossal. 10—*

Kiadó vagy eladó ház.

Rimaszombatban, a **Jánosi-utca 2. szám** alatt — a legnagyobb forgalmu helyen — egy 39 éves kintinó menetelű üzlethelyiség lakással együtt azonnal bérbe kiadó, esetleg örök áron is eladó. — Értesítés nyerhető **Róth Lajosnál** Rimaszombatban vagy **Konyha Géza** tulajdonosnál Ujpesten, Baross-utca 50 sz. a. 16—*

Olcsón eladó

egy jó *Baregszászy-féle* koncert zongora; egy jó új két-csővű *Lefocher* 16. sz. vadász-fegyver; egy jó új *Fevre-féle* egészségi, házi szóda-gép. (És van igen finom elsőrendű fehér agázt-virágból szedett pergetett méz, kiloja 2 korona) 3—3 **Kövesdy Gézánál**, Tornalján.

Eladó

egy jó karban lévő rövid zongora, bővebb felvilágosítással szolgál: e lap kiadóivatala. 1—3

Eladó birtok.

Gömörmezei **Naprágy** község s a kistecskői és szentdemeteri puszták határában 150 m. hold — lakóház, gazdasági épületekkel ellátott szántóföld, rét, erdő és legelőből álló — birtok szabad kézből eladó — Értekezhetni lehet **Nagy-röczén, Szuhay Zsigmonddal.** 1—3

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek mindenben megfelelően átalakított

tiszolczi kir. vasgyári vendéglőt

átvettem. — Kintinó ételek- és italokkal, egészséges tiszta, hálósobákkal — különösen az átutazó közönségnek — bármikor szolgálhatok. — Kocsim — a vonatok érkezésénél — rendelkezésre áll.

A n. é. közönség szives és gyakori pártfogását kéri Tiszolczt, 1906. november 30.

DOBOS GUSZTÁV,
vendéglős.

Értesítés.

A putnoki hitelbank részvénytársaság a t. közönség tudomására hozza, hogy a pénztárában elhelyezett állandó jellegű betétek után

5, azaz öt százalék kamatot,

a változó betéteknél pedig

4 1/2, azaz négy és fél százalék kamatot fizet.

A betét-kamatadót az intézet mindenkor a sajátjából fizeti.

9—*

Az igazgatóság.

SZOYKA PÁL

női kézimunka-, rövid-, szövött-, diszmű-, játék és divatáru-üzlete Rimaszombat.

Ajánlja:

Dús raktárát mindennemű női-kézimunka kellékekben; előnyomott, kezdett és kész kézimunkákban.

Jutányos áron függönycongré és horgoló cordonetteket.

Nagy kiterjedésű himző előnyomdáját, keresztöltéses, horgolási és egyéb kézimunka kölcsön-mintáit.

Lombfűrészeti, faragászati fa- és bársony égetési kellékeit.

Karácsonyi és alkalmi ajándéktárgyak, himzéssel befejezendő és kész plüskazettek, albumok, emlékkönyvek, tárczák, ridikülök és egyéb diszműaruit.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy üzletemet ez idén egy teljesen új játékraktárral kibővittem, melyben minden igényeknek megfelelő dolgok nagy választéka feltalálható.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és leggyorsabban eszközöltetnek. 3—*

Legalkalmasabb,
legkedvesebb

karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak:

képeskönyvek,
verseskönyvek
ifjusági iratok,

imakönyvek,
albumok,
emlékkönyvek,

diszművek,
olajfestékek,
levélpapírok.

Óriási választékban kaphatók:

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat.